

НІНА ФІАЛКО

ГНІЗДО ДЛЯ ЗОЗУЛІ

- оповідання
- повісті

ТЕРНОПІЛЬ
БОГДАН

УДК 82-311.4
ББК 84 (4 Укр) 6
Ф84

Фіалко Н.І.

Ф84 Гніздо для зозулі. Оповідання, повісті / Н. Фіалко. — Тернопіль : Богдан, 2013. — 304 с.
ISBN 978-966-10-2980-3

У новій збірці тернопільська письменниця Ніна Фіалко знайомить читачів зі своїми оповіданнями соціальної тематики і двома повістями, в яких порушує актуальні питання сьогодення.

Героїня повісті «Розбагатіємо?», як і багато інших сучасних жінок, прагне залишитися в бізнесі, котрий створила ще на початку переходу країни до нових ринкових відносин. Чи вдасться їй побороти всі труднощі та підступу на шляху до досягнення заповітної мрії? Читайте і ви не пошкодуєте за витраченим часом.

У повісті «Сльози Роксоляни» описані митарства сучасних студентів, яким не вистачає коштів, щоб закінчити навчання у приватному інституті.

Запропоноване читається легко, затягує напруженими сюжетами і залишає місце для роздумів.

УДК 82-311.4
ББК 84 (4 Укр) 6

Охороняється законом про авторське право.

Жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена в будь-якому вигляді без дозволу автора перекладу чи видавця.

ISBN 978-966-10-2980-3

© Фіалко Н., 2013

© Навчальна книга—Богдан, 2013

ЯК ПОСТЕЛИШ, ТАК І ВИСПИШСЯ

До церкви Ліда завжди ходила на першу Службу Божу. Колись мама так робила, а тепер й вона взяла це за правило. Зранку прихожан менше, тож можна зайняти місце на лавці і хоч трохи допомогти натрудженим ногам, що вже й так перестають служити. Відвідування утрени стало звичкою, як ото вмиватися вранці. Почувалася винуватою, коли хтось чи щось заважало їй виконати цей обов'язок.

«Вийду зі сповіді, клянуся більше не грішити, та до вечора обставини чи люди знову змушують кривити душею», — часто нарікала Ліда. Та хіба вона одна така? Ми, жінки, любимо обговорити когось, виправдовуючись, що і нас судять... Є, правда, люди, що за життя ніколи не потрапляють на злі язики, а є такі, яких від самого народження супроводжує людський поголос. От і Лідина братова Аллочка, про яку далі піде мова, належала до тих персон, що завжди викликали інтерес оточуючих.

Повернувшись із церкви, Ліда ще не встигла роздягнутись, як обіззався телефон, ніби хтось вирахував час її приходу. Не любила ранніх дзвінків, зазвичай вони нічого доброго не віщували.

— Василю, візьми слухавку! — попросила дружина, знімаючи взуття.

— То ж не до мене, — буркнув чоловік, навіть не порухавшись із дивана.

Вже давно до нього ніхто не телефонує, ніби й не жив серед людей. Так часом трапляється після виходу на пенсію. Люди, особливо ті, які ніколи авторитетом та пошаною не користувалися, втративши останні важелі впливу, стають нецікавими й непотрібними суспільству і про них швидко забувають. Саме таким тепер почувався Василь.

Цим пояснювалась його дратівливість, коли дзвонили дружині, яка, на відміну від нього, не втратила інтерес до життя. Ліда спілкувалася з багатьма колишніми співробітницями, сусідками, не минала й «дівочих» посиденьок за філіжанкою кави. Найчастіше жінки збиралися в однієї з подруг погомоніти та відпочити від буркітливих чоловіків. На тих коротких зустрічах встигали не тільки поділитися всілякими новинами, а й обговорити життя тих, хто перебував у їхньому полі зору. Після таких посиденьок інформації для роздумів отримували більше, ніж від перегляду телевізійних новин. Аналізували почуте, часто переповідали ще комусь і так рятувалися від одноманітності й нудьги.

Ліда взяла слухавку і здивувалася, почувши голос племінника.

— У вас щось трапилося? — насторожилася, бо вже не пам'ятала, коли востаннє з ним спілкувалася.

— Чому відразу трапилося? У нас добра новина і хочемо поділитися нею з вами, — весело відповів Віталій.

— Вибач, просто ми звикли, що телефонуєте тільки тоді, коли у вас неприємності, — виправдалася Ліда й відчула, як від серця відступив холод. — Добрим новинам ми завжди раді, тож слухаю тебе.

— Запрошуємо вас на хрестини. У нас з Іринкою народилася донечка, — повідомив щасливий племінник.

Ще кілька хвилин Ліда розпитувала про немовля і здоров'я дружини, а під кінець розмови ніби між іншим запитала про братаву.

— Маму шойно виписали з реанімації, але на хрестини, може, вже повернеться додому, — відчеканив Віталій і після короткої паузи додав: — Тітка з Білорусі приїхала, і сестра з Італії обіцяла бути, тож і ви приходьте.

Подякувавши за запрошення, Ліда поклала слухавку і безсило опустила в крісло. Її шокували наміри племінника: мати в лікарні, а він збирається святкувати гучні хрестини в ресторані, та ще й гостей звідусіль накликав. Раніше на усілякі сімейні забори запрошували лише друзів, а тут раптом про родину згадали... Ліду це неабияк

за ножем, щоб вкряти хліба, і не знайшла. Навіть це перекочувало до Циганки.

Залишившись єдиним спадкоємцем, Віка через рік спробувала продати батьківську хату. Траплялися купці, але, познайомившись із сусідкою, одразу відмовлялися говорити на тему купівлі-продажу. А скільки таких хат по Україні пустує!?

Кажуть, що одна біда не ходить. Нещодавно малолітня донька Циганки Оксана повіялася за якимось п'яком аж до сусіднього району. Не минуло й півроку, як він її вагітну вигнав зі свого дому. Прислала мамі листа, щоб та вислала грошей на дорогу, бо нема за що квитка придбати на автобус. Циганка ще за поїздки до Києва не відробила Тодосьці, а вже знову треба позичати. Тепер усі сусіди в неї на заробітках, поза очі клянуть, що три шкури з них здирає, а перед очима поводяться, мов ті блазні. Прийшла Циганка до Тодоськи й давай знову про свої проблеми розповідати, скаржитись, як їй, бідній, тяжко жити.

— Бідна моя дитина не має за що додому повернутися!

— А ти навіщо її неповнолітню з хати відпустила? Дивлюся на тебе й дивуюсь, як це твій покійний чоловік не розгледів у тобі таку паскуду, коли надумав до нас на хутір привезти, — не приховувала гніву Тодоська.

— Я сама до нього вчепилася, — Циганка перестала плакати. — Мені тоді щойно п'ятнадцять минуло, як завагітніла від нього, то що у мами на шиї мала сидіти?

— А твоєї Оксані скільки? Здається, стільки ж, як було тобі, чи більше? — насторожилася Тодоська.

— Оксана спритніша за мене, бо ще й чотирнадцяти нема, — посміхнулася Циганка, в її голосі не було й тіні розчарування у вчинку доньки.

— Що ж ти робитимеш з ними, ти ж собі ради дати не можеш? — запитала сусідка і якби мала право і силу, роздерла б Циганку. — Ти зіпсувала людей з усієї вулиці, тепер ще й покажеш приклад, як розбещувати дітей.

— Хіба це я зіпсувала? Наші керівники забрали державне добро, а нас змушують голими руками

працювати на землі. Ти вже забула, як за копійки молоко і свинину здавала? То навіщо я маю когось годувати своїми мозолями? — розійшлася ніби на колгоспних зборах Циганка. — Я не маю, і вони нехай не наживаються за наш рахунок!

— Дурепа ти колгоспна! Вони твого не їли і їсти ніколи не будуть, а твої діти жадні ложці молока й шкварці. Навіщо плодити дітей, якщо не в змозі їх вигодувати?! — дорікала сердито Тодоська. — Курку і ту треба доглянути, бо вона їсти хоче, а це ж дитина.

— Оксана казала, що здасть до дитячого будинку, що-йно отримає за нього гроші від держави, — не приховувала справжніх намірів доньки Циганка. — Тепер багато жінок таким способом на прожиття заробляють... Роботи нема, а їсти всім хочеться... Боюся, що моя наймолодша Надійка нас обох переплине, бо хлопці вже в'ються біля неї, мов джмелі над квіткою.

— Чому ж ти не насваришся і не вбережеш її від цього, потім же сама будеш страждати?

— Я над своїми дітьми не владна, вони мені сиплять звинуваченнями навзаєм і просять не встрявати у їхнє життя, — виправдовувалася Циганка. — Мене мама не виховала, чому ж я їх можу навчити? Все йде по замкнутому колу, поки колись не згоримо всі разом... Поки жив чоловік і була посильна робота, то якимось чином давали собі раду. Зараз ні роботи, ні грошей, а без них не можна кроку ступити. Ти хитра, маєш силу тримати все в руках, а я не можу день і ніч працювати.

— А пити можеш!?! — докоряла Тодоська.

— Випила і тоді мені всі кози в золоті здаються, — голосно зареготала Циганка. — Не бачу тоді ні злиднів, ні бруду... Не слухаю політиків, які брешуть про краще життя... Щоб їхні онуки й правнуки жили так, як оце я живу! Дай грошей, не шкодує! Хробаки однаково з'їдять тебе маєтну і мене бідну.

Тодоська знала, що сусідка не вступиться з хати, поки не виклянчить те, за чим прийшла, тому вийняла з гаманця гроші й жбурнула їй до ніг. У втішеної Циганки обличчя перекривилося в посмішці й вона

Поглянь, кохана, березень над нами.
Мов змите благодатними руками,
усе брудне спливає за снігами,
трава і квіти дивну створять гаму.
Відчуй, кохана, березень із нами.
Тобі шепочу спраглими вустами:
«Моя Пресвігла, Сонячна ти Дамо,
хай із зимою шезнуть наші драми!»

Єва стояла збоку, склавши руки, як до молитви, і тішилася щастям Роксоляни й Арсена. Потім наважилася дістати зі сховку гроші й віддати племінниці.

— Візьми. Віддай мій борг мамі, може, мене невістка не розстріляє... — мовила тітка, опустивши очі. — Вибач, що не можу більше для тебе щось зробити...

— Вони нам дуже потрібні, тьотю Єво... — Роксоляна вдячно обійняла тітку. — Дякую, що намагалися допомогти, але Бог добрий і не дозволив нам зробити великої помилки.

Роксоляна підморгнула тітці, бо про ту помилку знали вони лише удвох.

— Виявляється, що для щастя інколи вистачає тисячі баксів... — сказала Єва і всі засміялися. — Перед дорогою дозвольте напоїти вас хоч чаєм. Я тут трохи смакоти різної купила, поки Роксолянка свої справи вирішувала, тож тепер можна й підживитися.

— Тільки швиденько, бо нам треба поспішати додому, — нагадав Арсен. — Поки закипить чайник, я тобі, сонечко, ще один вірш прочитаю. Я так старався...

— Тепер я згідна твої вірші слухати хоч до ранку, — Роксоляна пригорнулася до коханого й поцілувала у вуста. — Читайте, я уважно слухаю...

— Ці рядки — для тебе, моя зіронько.

За тебе мовчки помолюся,
попрошу помочі у Бога
і Божій Матері вклонюся,
щоб стала доброю дорога,
якою йдеш ти так нелегко,

та всім, хто завинив, прощаєш,
нікому не бажаєш пекла
й лихого мов не помічаєш,
хоча зізналася: «Удома,
бува, сльозами аж заллюся...»
Попрошу помочі у Бога,
за тебе мовчки помолюся...

ЗМІСТ

Як постелиш, так і випишся	3
Гніздо для зозулі	26
Цирк на дроті	55
Закордонний онук	80
Спогад про Різдво	85
Заздрість	99
Пригода в маршрутці	108
Пізнє кохання	111
Чи варто вірити псові на Андрія?	128
Циганка	139
Розбагатіємо? <i>(повість)</i>	148
Сльози Роксоляни <i>(повість)</i>	227

Літературно-художнє видання

Фіалко Ніна Іванівна

Гніздо для зозулі

Оповідання, повісті

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Ірина Рибницька*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Ірини Рибницької*

Підписано до друку 18.02.2013. Формат 84x108/32.
Папір офсетний. Гарнітура Мініон. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 15,96. Умовн. фарб.-відб. 15,96.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001р.

Навчальна книга – Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2980-3

9 | 789661 | 029803